

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

14 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul Gîlca Ilie în numele inculpatului, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 10 decembrie 2021 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2022, în cauza penală în privința lui,

Beglița Anton

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 27.02.2020 – 10.12.2021;

Instanța de apel: 30.12.2021 – 13.04.2022;

Instanța de recurs: 03.08.2022 – 14.11.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 10 decembrie 2021, pronunțată în urma examinării cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Beglița Anton a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 238 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de 1 (unu) an 8 (opt) luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, instanța de fond a reținut că, Beglița Anton, în perioada de timp de la 15 martie 2017, până la 21 martie 2017, de comun acord cu persoane în privința cărora cauza a fost disjungată într-o procedură separată, aflându-se în filiala Burebista a BC „Moldinconbank” SA, situată pe adresa: bd. Dacia 49/14, mun. Chișinău, având intenția dobândirii creditului prin înșelăciune, au prezentat cu bună știință certificate - salariale și copii ale carnetelor de muncă ce prezintă semne de falsificare, ulterior semnând contractul de credit nr. 27/17, au obținut un credit de la BC „Moldinconbank” SA, cauzând instituției un prejudiciu material în valoare de 92000 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Beglița Anton a comis infracțiunea prevăzută de art. 238 alin. (1) Cod penal, individualizată prin prezentarea cu bună știință a unor informații false în scopul obținerii unui credit, dacă prin aceasta au fost cauzate instituției financiare, daune în mărime mai mare sau egală cu 500 unități convenționale.

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, inculpatul Beglița Anton și avocatul Gîlca Ilie în numele inculpatului, au declarat apel împotriva sentinței, prin care au solicitat casarea ultimei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Beglița Anton să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1380 unități convenționale.

3.1. În susținerea apelurilor, s-a invocat că, la stabilirea pedepsei instanța de judecată, eronat a constatat că în speță nu există circumstanțe atenuante, prin urmare nu a luat în considerare cumulul circumstanțelor atenuante și anume recunoașterea vinei, căința sinceră și recuperarea totală a pagubei.

Consideră că, instanța de judecată contrar prevederilor art. 111 alin. (3) Cod penal, la stabilirea pedepsei a luat în considerare antecedentele penale stinse a inculpatului Beglița Anton indicând că inculpatul anterior ar fi fost condamnat și din aceste considerente trebuie izolat de societate, or stingerea antecedentelor penale anterioare a inculpatului Beglița Anton anulează toate decăderile a drepturilor sale, iar ca circumstanță agravantă nu există faptul că persoana anterior ar fi fost condamnată.

Invocă faptul că, instanța de judecată, eronat a stabilit faptul, că inculpatul Beglița Anton ar fi recuperat doar parțial paguba. Or, la materialele cauzei sunt anexate dovezi, că inculpatul Beglița Anton a achitat pentru recuperarea prejudiciului - suma de 30000 (treizeci mii) lei în contul "Moldinconbank" SA.

Astfel, însăși din învinuirea constatată de instanța de fond, rezultă în mod incontestabil, că infracțiunea incriminată lui Beglița Anton a fost comisă de mai multe persoane, iar prejudiciul material cauzat instituției bancare de aceste persoane constituie suma totală de 92000 lei. Din declarațiile date de inculpatul Beglița Anton sub jurământ rezultă, că la comiterea infracțiunii au participat și Romașciuc Anastasia și Bădănuș Ruslan, adică au participat împreună cu inculpatul 3 persoane, prin urmare prejudiciul material de 92000 lei urmează a fi împărțit la 3, iar paguba care urmează a fi restituită părții vătămate de către Beglița Anton este de 30000 lei, el achitând deja 30000 lei, prin urmare prejudiciul cauzat prin infracțiune a fost restituit integral de către inculpat. În susținerea acestei poziții vine și hotărârea judecătorească Strășeni, sediul central din 25 iulie 2017, prin care a fost anulat contractul de credit nr. 27/17 și încasat în mod solidar de la Beglița Anton, Romaș Anastasia și Bădănuș

Ruslan valoarea creditului și penalitățile aferente. Totodată, urmează de reținut, că în cadrul cauzei penale nu a fost înaintată acțiune civilă.

Susține că, conform prevederilor art. 530 Cod civil, în redacția legii din 2017 (momentul semnării și anulării contractului de credit), dacă doi sau mai mulți debitori datorează prestație în așa fel încât fiecare este dator să efectueze întreaga prestație, iar creditorul pretinde fiecăruia din debitori executarea, atunci debitorii sânt legați solidar. Conform prevederilor art. 538 alin. (1) Cod civil, în redacția legii din creditorul care primește separat partea din prestație a unuia dintre debitori fără chitanță să-și rezerve solidaritatea sau drepturile sale în genere nu renunți solidaritate decât în privința acestui debitor. Iar, în corespundere cu prevederile art. 544 alin. (2) Cod civil, în redacția legii 2017, în cazul imposibilității stabilirii întinderii obligației debitorilor solidari, aceștia obligați unii față de alții la părți egale.

Astfel, din circumstanțele descrise și din normele legale citate supra, rezultă incontestabil, că inculpatul Beglița Anton și-a reparat partea sa din prejudiciu material în mod integral, iar constatarea instanței de fond precum că prejudiciul ar fi fost reparat parțial, este una eronată.

Susține că, instanța de judecată la stabilirea pedepsei a ignorat solicitarea acuzatorului care a susținut învinuirea în instanța de fond și a solicitat aplicarea pedepsei sub forma de amendă inculpatului Beglița Anton, or anume procurorul este reprezentantul statului în procesul penal, care a inițiat cauza, a pus persoana sub învinuire și a remis cauza cu rechizitoriu în instanța de judecată, iar ignorarea poziției procurorului este neîntemeiată, din practica judiciară existentă, instanțele naționale în mare parte aplică pedepse mai blânde decât cele solicitate de acuzator, însă în cazul din speță, instanța de fond a stabilit pedeapsa mai aspră decât cea solicitată de procuror, contrar practicii judiciare existente.

Consideră că, pedeapsa penală urmează să-și atingă scopul, iar corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără aplicarea față de acesta a unei pedepse privative de libertate. Pedeapsa stabilită și individualizată de către instanța inferioară, nu corespunde nici principiului proporționalității, și nici scopului pedepsei penale elucidat în art. 61 alin. (2) Cod penal, iar stabilirea pedepsei cu închisoarea luând în considerație gravitatea infracțiunii comise și urmările acesteia, nu va asigura realizarea scopului pedepsei penale, ci din contra, pedeapsa aplicată inculpatului este excesivă în comport cu faptele acestuia, or aplicarea unei pedepse disproporționate persoanei, în raport cu faptele comise de acesta, poate avea consecințe grave cu privire la reîncadrarea acestuia în societate, resocializarea și prevenirea comiterii de noi infracțiuni.

Reține, că pedeapsa stabilită inculpatului Beglița Anton urmează să fie aplicată în corespundere și cu Recomandarea Nr. R (92) 16 a Comitetului de

miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate, adoptată de Comitetul de Miniștri la 19 octombrie 1992, cu ocazia celei de a 482-a reuniune a Delegațiilor de Miniștri.

Prin urmare, scopul pedepsei penale nu constă în izolarea nemijlocită de societate a persoanei, ci de a-i aplica persoanei o astfel de pedeapsă, încât aceasta să aibă posibilitatea de a conștientiza cele comise și dorința de a se corecta și a nu mai comite fapte ilegale. În cazul în care față de inculpatul Beglița Anton va fi aplicată o pedeapsă penală sub formă de amendă, pedeapsa va fi echitabilă, deoarece ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor părții vătămate, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Invocă, că pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Reieșind din prevederile legale indicate și din circumstanțele de fapt stabilite, constată că inculpatului Beglița Anton, în cazul unei individualizări legale a pedepsei penale, urmează a-i fi aplicată o pedeapsă sub formă de amendă, or condamnarea acestuia la privațiune de libertate cu executare reală, nu reprezintă o pedeapsă echitabilă și echivalentă în coraport cu faptele comise și cu personalitatea acestuia.

Practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit, iar pedeapsa individualizată de prima instanță, nu răspunde principiului proporționalității și scopului prevăzut în art. 61 alin.(2) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2022, a fost respinse ca fiind nefondate apelul avocatului Gîlca Ilie în numele inculpatului și apelul inculpatului Beglița Anton, declarate împotriva sentinței Chișinău sediul Centru din 10.12.2021, cu menținerea fără modificări a sentinței contestate.

4.1. Instanța de apel pentru a decide în sensul dat a reținut, că judecata în instanța de fond s-a desfășurat pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și legalitatea sentinței atacate este verificată sub aspectele de drept: dacă există erori procesuale și dacă măsura de pedeapsă este stabilită în limitele legii.

La caz s-a constatat, că instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat,

o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Beglița Anton în baza art. 238 alin. (1) Cod penal, după indici calificativi – "Prezentarea cu bună știință a unor informații false în scopul obținerii unui credit, dacă prin aceasta au fost cauzate instituției financiare, daune în mărime mai mare sau egală cu 500 unități convenționale."

Examinând probatoriul, instanța de apel a considerat dovedită indubitabil vina inculpatului Beglița Anton în comiterea faptei prejudiciabile imputate și că acțiunile lui just au fost calificate în temeiul art. 238 alin. (1) Cod penal.

Referitor la stabilirea pedepsei penale inculpatului, instanța de apel a notat că sancțiunea art. 238 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsa sub formă de amendă în mărime de la 1850 la 3350 unități convenționale sau închisoare de la 2 la 6 ani. În conformitate cu prevederile art. 76, 77 Cod penal, instanța de apel, în privința inculpatului Beglița Anton, nu a identificat circumstanțe atenuante și nici circumstanțe agravante. Instanța de judecată la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului Beglița Anton a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78, Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunilor grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită din intenție, de personalitatea inculpatului care anterior a fost tras la răspundere penală.

Instanța de apel, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, în coraport cu faptele comise, urmările prejudiciabile ale faptelor și personalitatea inculpatului, a constatat că corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 1 an 8 luni în baza art. 238 alin. (1) Cod penal, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis în conformitate cu prevederile art. 72 alin. (3) Cod penal.

La caz, instanța de apel a respins argumentele avocatului în susținerea numirii unei pedepse mai blânde nonprivative de libertate, de vreme ce acesta anterior a fost tras la răspundere penală, însă nu a făcut careva concluzii de rigoare și a comis altă infracțiune cu intenție. Totodată inculpatul Beglița Anton s-a eschivat de la prezentarea în instanța de judecată și la organul de urmărire penală.

Referitor la cererea avocatului și a inculpatului privind aplicarea amnistiei Colegiul a reținut că, anterior Beglița Anton a fost condamnat prin

sentința Judecătorei Rîșcani în baza art. 195 alin. (2), art. 273 alin. (3) Cod penal la privațiune de libertate pe un termen de 6 ani. În anul 2007, Codul penal prevedea sancțiunea pentru săvârșirea art. 195 alin. (2) Cod penal cu închisoare de la 10 la 25 de ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, sancțiunea art. 273 alin. (3) prevedea închisoare de la 10-15 ani.

Prin urmare ultimul a comis infracțiunile deosebit de grave, iar aceste circumstanțe împiedică aplicarea Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 "privind amnistia în legătura cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova" din motiv că art. 6 lit. a¹) al Legii menționate supra expres prevede că, amnistia nu se aplică persoanei "bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate care a fost condamnată anterior pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, executând în tot sau în parte pedeapsa cu închisoare".

Instanța de apel a considerat că anume această pedeapsă, în formă de închisoare, este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunile comise de către inculpat, iar pedeapsă stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de inculpat, cât și personalitatea inculpatului.

Instanța de apel a ajuns la concluzia că scopul prestabilit al legii penale privind corectarea și reeducarea inculpatului v-a fi pe deplin atins, doar prin menținerea pedepsei sub formă de închisoare, considerând că această pedeapsă va atinge scopul sancțiunii penale de restabilire a echității sociale, de corectare a inculpatului, precum și de prevenire a comiterii de noi infracțiuni. Faptul că inculpatul Beglița Anton a recunoscut vinovăția, nu constituie temei de aplicare față de acesta a pedepsei alte decât închisoare, așa cum a pledat apărarea, or, Beglița Anton nu este la prima sa abatere de la legea penală, precum și faptul că a reparat doar parțial prejudiciul cauzat prin infracțiune, or alegația apărării că inculpatul a reparat prejudiciul cauzat prin achitarea sumei de 30 000 lei, ce reprezintă cota-parte în mărime de 1/3 din banii luați prin infracțiune, nu este una plauzibilă, de vreme ce la caz este aplicabilă regula răspunderii solidare pentru prejudiciul cauzat prin infracțiune.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Gîlca Ilie în numele inculpatului, care invocând incidența pct. 6), 10) și 11) a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 10 decembrie 2021 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2022, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care a-1 libera de răspundere penală pe inculpatul Beglița Anton în temeiul art. 238 alin. (1) Cod penal, conform art.

2 alin. (1) al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, cu încetarea procesului penal în privința acestuia.

În subsidiar, dacă instanța de recurs va considera inaplicabil actul de amnistie, a aplica în privința inculpatului Beglița Anton o pedeapsă sub formă de amendă.

5.1. În motivarea recursului ordinar declarat, a invocat că în ședința de judecată din 13 aprilie 2022 inculpatul Beglița Anton a înaintat în instanța de apel o cerere prin care a solicitat liberarea de răspundere penală în temeiul art. 2 alin. (1) al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, cu încetarea procesului penal, cerere care a fost respinsă de către instanța de apel, absolut neîntemeiat.

În speță sunt întrunite toate condițiile pentru aplicarea Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Remarcă că infracțiunea a fost consumată potrivit învinuirii incriminate la data de 21 martie 2017 până la adoptarea legii cu privire la amnistie, iar pedeapsa maximă prevăzută la art. 238 alin. (1) Cod penal pentru săvârșirea acesteia constituie închisoare până la un termen de 6 ani. La fel, infracțiunea incriminată nu cade sub incidența excepțiilor prevăzute de art. 6 din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021. Totodată, menționează că inculpatul Beglița Anton și-a manifestat voința cu privire la aplicarea amnistiei și cu privire la încetarea procesului, înaintând o cerere în acest sens.

Instanța de apel, în mod neîntemeiat a respins cererea privind aplicarea amnistiei deși sunt întrunite toate condițiile legale necesare pentru aplicarea actului de amnistie care reprezintă un act de înlăturare a răspunderii penale pe temei de nereabilitare și care condiționează încetarea procesului penal.

Ce ține de faptul, că Beglița Anton ar fi anterior executat pedeapsa penală cu închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave, menționează că la materialele cauzei nu a fost anexată sentința la care face trimitere instanța de apel, acest act judecătoresc lipsește, iar instanța de apel nu a indicat de unde a dedus faptul respectiv. Iar potrivit rechizitoriului și constatărilor instanței de fond Beglița Anton, este fără antecedente penale.

Instanța de apel a făcut referire la o sentință din 2007, care nici nu este la dosar, însă în anul 2007, Beglița Anton era minor, avea doar 16 ani, prin urmare toate antecedentele penale în timpul minoratului nu au careva efecte juridice asupra situației ulterioare a persoanei. Mai mult decât atât art. 195 și art. 273 Cod penal au fost excluse din Codul penal, adică decriminalizate.

Instanța de apel nu a luat în considerare termenele de stingere a

antecedentelor penale prevăzute la art. 111 Cod penal și nu a dat răspuns, este stins sau nu antecedentul penal a lui Beglița Anton, or art. 6 alin. (2) al Legii cu privire la amnistie, prevede expres, că la aplicarea actului de amnistie nu se ține cont de antecedentele penale stinse.

Apreciază că instanța de apel în mod arbitrar, neîntemeiat și foarte superficial a respins cerința privind aplicarea actului de amnistie, nepătrunzând în esența problemei.

Ce ține de pedeapsă, instanța de apel nu s-a expus la argumentele consistente a apelului depus de apărare. La stabilirea pedepsei atât instanța de apel, cât și instanța de fond, eronat au constatat că în speță nu există circumstanțe atenuante, prin urmare nu au luat în considerare cumulul circumstanțelor atenuante, și anume recunoașterea vinei, căința sinceră și recuperarea totală a pagubei.

Contrar prevederilor art. 111 alin. (3) Cod penal, la stabilirea pedepsei atât instanța de apel, cât și instanța de fond au luat în considerare antecedentele penale stinse a inculpatului Beglița Anton, indicând că inculpatul anterior ar fi fost condamnat și din aceste considerente trebuie izolat de societate, or stingerea antecedentelor penale anterioare a inculpatului Beglița Anton anulează toate decăderile a drepturilor sale, iar ca circumstanță agravantă nu există faptul că persoana anterior ar fi fost condamnată.

Totodată, remarcă că de către instanța de fond și cea de apel în mod eronat a fost stabilit faptul, că inculpatul Beglița Anton ar fi recuperat doar parțial paguba. Or, la materialele cauzei sunt anexate dovezi, că inculpatul Beglița Anton a achitat pentru recuperarea prejudiciului - suma de 30000 (treizeci mii) lei în contul BC "Moldinconbank" SA.

Astfel, însăși din învinuirea constatată de instanța de fond și instanța de apel, rezultă în mod incontestabil, că infracțiunea incriminată lui Beglița Anton a fost comisă de mai multe persoane, iar prejudiciul material cauzat instituției bancare de aceste persoane constituie suma totală de 92000 lei. Din declarațiile date de inculpatul Beglița Anton sub jurământ rezultă, că la comiterea infracțiunii au participat și Romașciuc Anastasia și Bădănuș Ruslan, adică au participat împreună cu inculpatul 3 persoane, prin urmare prejudiciul material de 92000 lei urmează a fi împărțit la 3, iar paguba care urmează a fi restituită părții vătămate de către Beglița Anton este de 30000 lei, el achitând deja 30000 lei. Prin urmare prejudiciul cauzat prin infracțiune a fost restituit integral de către inculpat. În susținerea acestei poziții vine și hotărârea judecătoreii Strășeni, sediul central din 25 iulie 2017, prin care a fost anulat contractul de credit nr. 27/17 și încasat în mod solidar de la Beglița Anton, Romașciuc Anastasia și Bădănuș Ruslan valoarea creditului și penalitățile aferente. Totodată, urmează de reținut, că în cadrul cauzei penale nu a fost înaintată

acțiune civilă.

Consideră că din circumstanțele descrise și din normele legale citate supra, rezultă incontestabil, că inculpatul Beglița Anton și-a reparat partea sa din prejudiciu material în mod integral, iar constatarea instanței de fond precum că prejudiciul ar fi fost reparat doar parțial, este una eronată. În acest sens, instanța de apel în mod absolut eronată, a constatat, că ce ține de repararea prejudiciului este aplicabilă răspunderea solidară.

Mai mult decât atât, este de remarcat că atât instanța de fond cât și instanța de apel la stabilirea pedepsei au ignorat solicitarea acuzatorului de stat, care a susținut învinuirea în instanța de fond și a solicitat aplicarea pedepsei sub formă de amendă inculpatului Beglița Anton, or anume procurorul este reprezentantul statului în procesul penal, care a inițiat cauza, a pus persoana sub învinuire și a remis cauza cu rechizitoriu în instanța de judecată, iar ignorarea poziției procurorului este neîntemeiată, or din practica judiciară existentă, instanțele naționale în mare parte aplică pedepse mai blânde decât cele solicitate de acuzator, însă în cazul din speță, instanța de fond a stabilit pedeapsa mai aspră decât cea solicitată de procuror, contrar practicii judiciare existente.

Consideră că pedeapsa penală urmează să-și atingă scopul, iar corectarea și reeducarea inculpatului Beglița Anton este posibilă fără aplicarea față de acesta a unei pedepse privative de libertate. Pedeapsa stabilită și individualizată de către instanțele inferioare, nu corespunde nici principiului proporționalității, și nici scopului pedepsei penale elucidat în art. 61 alin. (2) din Codul penal.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, pe marginea recursului declarat, procurorul a depus referință prin care a solicitat respingerea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

7. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din considerentele ce succed.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus

la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin urmare, Colegiul lărgit menționează că declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât o dată exercitat produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

În susținerea acestei statuări, călăuzitoare sunt și prevederile pct. 14.7 a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 22 din 12.12.2005 cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel cu modificările și completările ulterioare, unde este stipulat că, în sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, *chestiunile de fapt* asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sânt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește *chestiunile de drept* pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sânt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Din sumarul cererii de recurs declarată în speță, se constată că aceasta este bazată pe temeiurile pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. **6), 10) și 11)** Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale și există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie*”.

Potrivit recursului ordinar declarat, avocatul Gîlca Ilie, critică decizia instanței de apel, considerând că greșit s-a ajuns la concluzia de menținere a

sentinței, pedeapsa penală nu a fost individualizată corect și neîntemeiat nu au fost aplicate prevederile Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința inculpatului Beglița Anton.

Deci, statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit constată ca fiind întemeiate argumentele aduse în recurs cu referire la faptul, că instanța de apel a trecut superficial peste argumentele apărării, ca rezultat nu conține motive clare pe care se întemeiază soluția, limitându-se doar la formulări de ordin general, nu a respectat întocmai prevederile legale enunțate supra, prin urmare aceasta fiind afectată de eroarea de drept prescrisă de pct. 6) art. 427 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel, menținând hotărârea primei instanțe, nu a verificat și analizat descriptivul sentinței prin prisma argumentelor apărării și și-a bazat soluția pe motive și temeiuri neverificate și neprobate.

Cauza penală a fost judecată pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Criticând sentința pentru netemeinicie, apel a declarat partea apărării.

Tot partea apărării în ședința instanței de apel, prin cerere scrisă, a solicitat aplicarea în privința inculpatului Beglița Anton, a Legii nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Instanța de apel expunându-se asupra solicitării apărării a notat că, *"...anterior Beglița Anton a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Rîșcani în baza art. 195 alin. (2), art. 273 alin. (3) Cod penal la privațiune de libertate pe un termen de 6 ani. În anul 2007, Codul penal prevedea sancțiunea pentru săvârșirea art. 195 alin. (2) Cod penal cu închisoare de la 10 la 25 de ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, sancțiunea art. 273 alin. (3) prevedea închisoare de la 10-15 ani.*

...ultimul a comis infracțiunile deosebit de grave, iar aceste circumstanțe împiedică aplicarea Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 "privind amnistia în legătura cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova" din motiv că art. 6 lit. a¹) al Legii menționate supra expres prevede că, amnistia nu se aplică persoanei "bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate care a fost condamnată anterior pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, executând în tot sau în parte pedeapsa cu închisoare"." (pct. 13 din decizia atacată)

În acest context, Colegiul atestă că temei pentru respingerea cererii privind aplicarea amnistiei a servit condamnarea anterioară a inculpatului Beglița Anton pentru comiterea unor infracțiuni deosebit de grave.

Constatările enunțate, sunt nefondate și iluzorii, nefiind probate, or sentința din 2007, la care face referire instanța, lipsește în forma sa materială la materialele cauzei.

Potrivit art. 111 alin. (3) Cod penal, stingerea antecedentelor penale anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale.

Astfel, instanța de apel nu a luat în considerare termenele de stingere a antecedentelor penale prevăzute la art. 111 Cod penal și nu a dat răspuns, este stins sau nu antecedentul penal a lui Beglița Anton. Or, potrivit art. 6 alin. (2) al legii nominalizate, la aplicarea prevederilor alin. (1) nu se ține cont de antecedentele penale ale persoanei reabilite și nici de antecedentele penale stinse în modul stabilit de legislație. Însă pentru aceasta la dosar urmau a fi administrate sentințele judecătorești și informația privind executarea pedepsei anterioare.

Mai mult potrivit avocatului, Beglița Anton ar fi fost condamnat în 2007, în timpul când era minor.

La acest capitol, Colegiul penal lărgit denotă faptul că instanța de apel a examinat superficial aspectele evidențiate, emițând sub acest aspect o hotărâre vagă.

Potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, care reflectă un principiu legat de buna administrare a justiției, hotărârile judecătorești trebuie să indice în mod suficient motivele pe care se întemeiază soluția. În cazul în care o instanță nu este obligată să furnizeze un răspuns detaliat fiecărui argument invocat (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos din 19 aprilie 1994, pct. 61), din hotărâre trebuie să rezulte cu claritate că problemele invocate în speță au fost abordate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, pct. 30).

Colegiul penal lărgit notează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. În acest sens se reține că hotărârea pronunțată de o instanță trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părțile aflate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate criticile esențiale formulate de părți.

Colegiul penal lărgit notează, că pentru a respecta aceste practici, instanța de apel urmează să dea răspunsuri argumentate în hotărâre asupra motivelor decisive invocate de apelanți, prin prisma criticilor invocate de părți, care în viziunea lor ar putea afecta într-o măsură oarecare legalitatea soluției adoptate

la caz.

8. Din considerentele expuse, se conchide că, în prezenta speță și-au găsit confirmare temeiurile pentru recurs invocate de către avocat, ceea ce duce la casarea totală a deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Gîlca Ilie în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2022, în cauza penală în privința lui *Beglița Anton xxxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Beglița Anton xxxx, se eliberează imediat din penitenciar dacă nu execută arest preventiv sau pedeapsa cu închisoare, în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată este pronunțată la **23 decembrie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion